

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **A. Š.**, zast. Mgr. Jiřím Zájedou, advokátem, se sídlem Zahradnická 38, Blatná, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, za účasti osob zúčastněných na řízení I) EG.D, a.s., IČ 28085400, se sídlem Lidická 1873/36, Brno, II) Ředitelství silnic a dálnic ČR, státní příspěvková organizace, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, zast. JUDr. Danielem Volopichem, advokátem, se sídlem Vlastina 602/23, Plzeň, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2021, č. j. 102823/2021/KUSK, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení II) proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2021, č. j. 43 A 72/2021 - 54, o návrhu osoby zúčastněné na řízení II) na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se n e p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a návrh na přiznání odkladného účinku

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 8. 2021, č. j. 102823/2021/KUSK, podle § 24 odst. 3 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění zákona č. 169/2018 Sb., ve spojení s § 4a odst. 1 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění zákona č. 169/2018 Sb. (dále jen „liniový zákon“), rozhodl o omezení vlastnického práva žalobkyně k pozemku parc. č. X v k. ú. M. v rozsahu práva odpovídajícího věcnému břemenu, a to pro účely realizace veřejně prospěšné stavby rychlostní silnice (dálnice) s názvem „R4 (04) Mírotice, rozšíření“.

[2] Toto rozhodnutí napadla žalobkyně žalobou u Krajského soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 26. 10. 2021, č. j. 43 A 72/2021 - 54, uvedené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Proti tomuto rozsudku podala osoba zúčastněná na řízení II. (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost společně s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V jeho odůvodnění stěžovatelka uvedla, že napadený rozsudek krajského soudu představuje závažné ohrožení jejích práv. Na dotčeném úseku dálnice D4 totiž již byla zahájena výstavba, přičemž realizace stavebního objektu č. 501 - Přeložka VTL plynovodu, za jehož účelem je zřizováno věcné břemeno ve vztahu k pozemku žalobkyně, koliduje se zajištěním výstavby stavebních objektů č. 101 - Rychlostní silnice D4 a č. 122 - Místní komunikace Mírotice. Při provádění výkopových prací na stavebních objektech č. 101 a č. 122 zároveň hrozí porušení vedení plynovodu. Realizace stavebního objektu č. 501 tak musí být dokončena před zahájením výkopových prací

na stavebních objektech č. 101 a č. 122. Zahájení zemních prací na stavebním objektu č. 101 je pak plánováno již na 31. 3. 2022, v důsledku čehož je nutné pravomocné zřízení věcného břemene ve vztahu k pozemku žalobkyně. V případě pozdní realizace přeložky plynovodu pak hrozí zpoždění výstavby zmíněného stavebního objektu č. 101 a následně i stavebního objektu č. 122, a tedy i zpoždění se zprovozněním celého úseku dálnice D4 s názvem „Mírotice - rozšíření“ i se zprovozněním navazující části dálnice D4 v úseku s názvem „Lety - Mírotice“. V této souvislosti stěžovatelka odkázala na uzavřenou koncesionářskou smlouvu a harmonogram výstavby.

[4] Stěžovatelka dále zdůraznila, že s žalobkyní o zřízení věcného břemene jednala již od roku 2018, přičemž žádost o vyvlastnění podala na začátku roku 2020. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se současně nepřiměřeně nedotkne práv žalobkyně, jelikož koridor zřizovaného věcného břemene je poměrně úzký a nachází se toliko na menší části pozemku žalobkyně, která jej bude moci i v průběhu realizace stavebních prací v jeho převážné části zemědělsky obhospodařovat. Navíc v případě omezení práv při realizaci stavebního objektu č. 501 je stěžovatelka povinna žalobkyni za veškeré poškozené plodiny a ornici poskytnout odpovídající náhradu škody. Potenciální škody hrozící žalobkyni jsou však nesrovnatelné se škodami, které hrozí stěžovateli v důsledku pozdní realizace předmětných stavebních objektů. Po uložení VTL plynovodu na dotčený pozemek jej bude moci žalobkyně již plnohodnotně využívat. Uvedené potvrzuje rovněž skutečnost, že v minulosti již žalobkyně svůj pozemek obdobnými věcnými břemeny zatížila. Stěžovatelka uzavřela, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je zcela v souladu s veřejným zájmem na řádné a včasné realizaci prioritní stavby dálnice D4.

[5] Účastníci řízení a další osoba na řízení zúčastněná se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřili.

II. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti byl podán včas a osobou k tomu oprávněnou. Přistoupil proto k jeho věcnému posouzení podle § 73 ve spojení s § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Z těchto ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 - 38).

[9] Nejvyšší správní soud nejprve k argumentu stěžovatelky, že realizací přeložky VTL plynovodu na předmětném pozemku, resp. zřízením odpovídajícího věcného břemene, by žalobkyně

pokračování

nebyla nijak omezena na jejích právech k pozemku, konstatuje, že tato argumentace směřuje k samotné podstatě věci a její posouzení by fakticky představovalo předběžné posouzení důvodnosti kasační stížnosti. Stěžovatelka totiž jinak řečeno tvrdí, že zřízení věcného břemene na pozemku žalobkyně nepřiměřeně nezasahuje do jejích práv k pozemku, který zemědělsky obhospodaruje, přičemž takové omezení by nepředstavovaly ani stavební a výkopové práce, jelikož by probíhaly pouze na úzké části pozemku žalobkyně, v důsledku čehož převažuje zájem na pravomocném zřízení předmětného věcného břemene. V posuzovaném případě je však zřejmé, že krajský soud posuzoval právě zákonnost rozhodnutí žalovaného o omezení vlastnického práva žalobkyně k pozemku parc. č. X v k. ú. M. v rozsahu práva odpovídajícího věcnému břemenu, a to zejména s ohledem na možné alternativní způsoby vedení přeložky VTL plynovodu, které navrhovala žalobkyně. Popsaná argumentace stěžovatelky se tak týká zejména otázky zákonnosti rozhodnutí krajského soudu, která není a ani nemůže být důvodem pro přiznání odkladného účinku, neboť při rozhodování o tomto návrhu soud nijak nepředjímá rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2012, č. j. 5 As 144/2012 - 27).

[10] Vyvlastnění, respektive v posuzovaném případě zřízení věcného břemene na pozemku žalobkyně, je závažným zásahem do jejího vlastnického práva a realizace vyvlastnění pro ni může znamenat nepoměrně větší újmu, než jaká může vzniknout jiným osobám. Stěžovatelka přitom tvrdí, že v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti by došlo ke zpoždění realizace úseku rychlostní silnice (dálnice) s názvem „R4 (04) Mírotice, rozšíření“ a souvisejících stavebních objektů. Pokud by totiž před samotným zahájením realizace stavebních objektů č. 101 a č. 122 nebyla realizována přeložka VTL plynovodu na pozemku žalobkyně, jejíž umístění brání realizaci zmíněných stavebních objektů, stavební práce na nich by bylo potřeba odložit, čímž by došlo ke zpoždění se zahájením užívání předmětného úseku dálnice D4. V této souvislosti stěžovatelka zdůraznila, že o zřízení věcného břemene s žalobkyní jednala již od roku 2018, přičemž příslušný návrh podala na začátku roku 2020; vzniklé průtahy tak stěžovatelka nijak nezavinila.

[11] V projednávaném případě je však zřejmé, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti by došlo k nepoměrně většímu zásahu do práv žalobkyně k dotčenému pozemku. V průběhu předešlých řízení se totiž domáhala alternativní varianty umístění vedení VTL plynovodu. Urychlenou realizací stavebních prací souvisejících se stavebním objektem č. 501 na pozemku žalobkyně, jak ve svém návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti deklarovala stěžovatelka, by však došlo k situaci, o jejíž odvrácení se žalobkyně doposud snažila. Jinými slovy v důsledku přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a následujícího urychleného umístění vedení VTL plynovodu na pozemku žalobkyně by se případné další řízení o opravných prostředcích, jimiž proti omezení svých vlastnických práv brojí, stalo bezpředmětné. Bez jakéhokoli předjímání budoucího rozhodnutí ve věci samé si tak lze jen těžko představit faktickou nápravu situace, kdy by bylo v průběhu soudního řízení rozhodnuto o nezákonnosti rozhodnutí žalovaného o zřízení věcného břemene, avšak vedení VTL plynovodu by již bylo na pozemku žalobkyně realizováno.

[12] S ohledem na uvedené skutečnosti tvrzená újma stěžovatelky spočívající v hrozícím zpoždění stavebních prací na předmětném úseku dálnice D4 a souvisejícím zpožděním s počátkem jejího užívání podstatně nepřesahuje ve svém důsledku prakticky nenávratnou potenciální újmu na právech žalobkyně k dotčenému pozemku.

[13] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že není naplněna již první kumulativní podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 ve spojení

s § 73 odst. 2 s. ř. s. zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. dubna 2022

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu